

LYDIA PATAFTA

Slike Lydije Patafte na granici su apstrakcije i figuracije. Upadaju u oči figurativni motivi u svojstvu narativnih i vrlo snažnih likovnih akcenata na platnima. Na gotovo sasvim apstraktnoj pozadini išaranoj brzim potezima kistom razbacani su naoko nepovezani motivi poput robota, igračaka, baletnih cipelica, lica – fragmenti stvarnosti interpretirani na specifičan i pomalo zaigran način. Njezine su slike pune metafora, simbola, skrivenih značenja koje treba otkriti, povezati te složiti u priču. Koja uvijek postoji, iako nikad onako očito, na prvi pogled. Naracija je u njezinim slikama posve skrivena, naznačena tek u ponekom fragmentu iz vidljivog, predmetnog svijeta.

Pored sasvim apstraktnih, slojevitih slika ranijeg datuma, Lydia Patafta naslikala je dva ciklusa vrlo ujednačenog stila. Ono po čemu se razlikuju prvenstveno su motivi – svijet robota, točnije starih igrački iz pedesetih godina prošlog stoljeća u jednom, te lutke u drugom. Ta dva ciklusa razlikuju se i u pristupu – dok je u jednome, ciklusu „Roboti“ više usredotočena na stilsku i čisto formalnu razradu svojih koloristički snažnih kompozicija, a motiv je tu samo sredstvo za postizanje cilja, u drugom ciklusu „Elektra“ riječ je o vrlo osobnoj ikonografiji nabijenoj značenjem i aluzijama na stvarni, odnosno sasvim osobni svijet same umjetnice.

Baš me briga, 2009.

I u jednom i u drugom ciklusu Lydia Patafta koristi taj, na neki način nadnara-vni svijet lutaka, igračaka, gadgeta kao ključ za čitanje i razumijevanje svojih slika.

Za motivom robota u istoimenom ciklusu Patafta je posegnula nakon serije čisto apstraktnih, slojevitih slika naglašenog grafizma smatrujući da upravo svijet tih danas pomalo neobičnih starih igračaka može biti dobra poveznica između apstrakcije ranije serije i figuracije koja se sve više javlja u njezinu slikarstvu.

U seriji s motivima lutaka, pak, provlače se poruke umjetnice vrlo osobne prirode. Njezina razmišljanja, njezina svakodnevica našli su kanal kroz čudnovate predmete na granici fantazije i zbilje. Komunikacija s promatračem omogućena je upravo kroz te motive. Slika „Kakve veze ima“ prikazuje lutku u ležećem položaju odsječenih ruku. Prostor te slike konfuzan je i prepun aluzija na stvarni svijet kroz naznake kontura lica u gornjem dijelu platna. Apstraktni ambijent u koji slikarica smješta običan, pa opet u načinu na koji je predstavljen, neobičan predmet kakav je ženska lutka, tjera promatrača na povezivanje naoko razbacanih sekvenci iz zbilje koje

se odnose na stvarne osobe iz života umjetnice. I slika „Baš me briga“ ima snažne osobne konotacije i aludira na konkretnu osobu kojoj je posvećena. U njoj kao i u slici „Kakve veze ima“ riječ je o svojevrsnom dokumentiranju muško-ženskih odnosa, ali iz muške perspektive. Patafta na neki način ulazi u misli drugih, poistovjećuje se s njima i pokazuje svoje viđenje određenih situacija. Motivi ženskih lica u slici „Baš me briga“ koja kao da na traci izranjaju iz nedefinirane površine, riječi omiljene poštupalice, koja je ujedno naslov rada, samo su neki od putokaza za iščitavanje jedne (u ovom slučaju muške) osobnosti. Taj svojevrsni puzzle prepun značenja i aluzija na osobe i situacije, zapravo se odnosi na doživljaje i razmišljanja same umjetnice o njima prenesene u svijet slike.

U slici „Rent a doll“ („Unajmi lutku“) koja prikazuje tzv. japanske lutke, Lydia Patafta bila je vođena drukčijim impulsima. Riječ je o njezinoj interpretaciji japanske kulture, u mnogočemu različite od europske, gdje vladaju sasvim drukčija pravila i običaji pa tako i ona u vezi s odlascima u javne kuće gdje su umjesto pravih žena klijentima na raspolaganju lutke, koje Patafta prikazuje vertikalno posložene na policama. I tu se na neki način, kao i na prethodne dvije slike, provlači muško-ženski odnos kao tema, ali opet iz jedne nove perspektive. Intima se sada ne prikazuje više kroz osobni inventar, već kroz priču iz novina koja podrazumijeva i određeni odmak od direktnog uživljavanja u svijet drugih. I u ostalim slikama umjetnica se služi najrazličitijim izvorima, starim oglasom koji reklamira pastu za zube ili sudbinom nekadašnje češke filmske zvijezde, koji su joj poslužili kao materijal za stvaranje jedne sasvim nove priče, u slikama u kojima se ne nameće stav već otvaraju nova pitanja.